

**МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
СУМСЬКИЙ ДЕРЖАВНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ФАКУЛЬТЕТ ІНОЗЕМНОЇ ФІЛОЛОГІЇ
ТА СОЦІАЛЬНИХ КОМУНІКАЦІЙ**

**СОЦІАЛЬНО-ГУМАНІТАРНІ
АСПЕКТИ РОЗВИТКУ СУЧАСНОГО
СУСПІЛЬСТВА**

**МАТЕРІАЛИ VII ВСЕУКРАЇНСЬКОЇ НАУКОВОЇ КОНФЕРЕНЦІЇ
СТУДЕНТІВ, АСПІРАНТІВ, ВИКЛАДАЧІВ ТА СПІВРОБІТНИКІВ**

(Суми, 18-19 квітня 2019 року)

**Суми
2019**

3. Nazarenko O. V. Poliaspektnist` vlasnykh imen v anhломovnomu kazkovomu dyskursi ta yich komunikatyvna spriamovanist` / O. V. Nazarenko, A. A. Rakitina // Filolohichni traktaty. – 2014. – V. 6, No. 1. – P. 114–117.

4. Superanskaia A. V. Imia – cherez veka i strany / A. V. Superanskaia. – Moskva : KomKniga, 2010. – 192 p.

5. Nazarenko O. V., Sokol O. Stylistic and expressive peculiarities of the contemporary English dystopian discourse (based on the novels “The Hunger Games” by Suzanne Collins) / O. V. Nazarenko, O. Sokol // Філологічні трактати. Науковий журнал. Том 9, №3’ 2017. – Суми, Харків : 2017. – С. 62–66.

Ганна Вернидуб,

студентка Сумського державного університету

Поліна Кашенко,

студентка Сумського державного університету

Лариса Дегтярьова,

ст. викладач кафедри германської філології

Сумського державного університету

ФОНЕТИЧНІ ТА ЛЕКСИЧНІ ОСОБЛИВОСТІ ДІАЛЕКТУ У ШЛЕЗВІГ–ГОЛЬШТЕЙНІ

З плином часу німецька мова зазнала фонетичних та лексичних змін. На ці перетворення вплинули історико-політичні, географічні, кліматичні та культурні процеси розвитку Німеччини. Діалекти землі Шлезвіг-Гольштейн є яскравим прикладом таких змін. Актуальність даної теми полягає в важливості використання доречної говірки відповідно до розташованої території. Справжній спеціаліст в галузі філології повинен чітко розрізняти територіальні діалекти та розуміти причини їх виникнення.

Наявність державної мови у країні не є запорукою її ідентичності у всіх її регіонах. Таке явище обумовлене політично-історичними подіями, кліматичними умовами, географічним розташуванням та культурними особливостями. У Німеччині налічується 53 діалекти. До основних підвидів німецької мови належать: верхньонімецький, середньонімецький та нижньонімецький діалекти. Одним із найцікавіших мовних явищ є діалектні особливості федеральної землі Шлезвіг-Гольштейн.

Діалекти Шлезвіг-Гольштейну належать до діалектів нижньосаксонської групи, який лексично та фонетично відрізняється від літературної німецької мови (верхньонімецького діалекту) але, у свою чергу, близький до голландської та датської. Німці, данці та жителі Північного Шлезвігу мають багато спільного з позицій як мовних, так і культурних. Це пов'язано з тим, що декілька поколінь двох німецьких культур тісно взаємодіють один з одним, при чому домінуючою є датська, так як у середні віки Шлезвіг (тоді Suedjuetland) був з'єднаний з датською короною. І тільки після зникнення пруської держави (1945) Шлезвіг-Гольштейн став однією з німецьких федеральних земель.

Свій відбиток на формуванні німецької культури у VIII-X століттях полабських слов'ян: лютичів та вендів на території Шлезвіг-Гольштейну. Це можна довести тим, що у Німеччині збереглися назви міст слов'янського походження. Наприклад місто Любек, яке було засноване на покинутому місці дерев'яно-земляного княжого укріплення слов'ян-ободритів. Назва *Любек* походить від його найменування *Любице (Любимая)*, яка була резиденцією ободритської династії Наконідів. Також звернемо увагу на місто Росток, назва якого вперше згадується в 1116 році датським істориком Саксоном Граматиком у зв'язку з руйнуванням Генріхос Львом та датським королем Вальдемаром Першим слов'янського укріплення Росток, що походить від слова «розтікати». Також вдалим прикладом слов'янського впливу є Гамбург, укріплення на місті якого під назвою *Vogborg*, що означає *Божий град*, був святиною слов'ян у VIII столітті.

Яскравим прикладом діалекту федеральної землі Шлезвіг-Гольштейн є привітання *Moin!* або *Moin-moin!* – альтернатива всім відомому *Hallo!*. Незважаючи на те, що більшість вважає, що привітання *Moin!* походить від регіонального вимовляння фрази (*Guten*) *Morgen*, існує версія, що воно сходить до датського та нижньонімецького слова *mo(o)i*, що означає *красивий, прекрасний*. Схожі форми існують у нижньосаксонському: *mooien Dag*, *mooien Abend*, *mooien Mor(g)en*. У будь-якому випадку на відміну від „*Guten Morgen*“, „*Moin*“ може використовуватися 24 години на добу. [6] Також, перекладаючи з голландської *een mooie dag*, як «хороший день», можна помітити, що *mooie* фонетично схоже до нижньонімецького *Moin!*.

Клімат є одним з факторів, що визначають фонетичну структуру мови. Дощові і вітряні кліматичні умови в самій північній частині Німеччини (де розташовані міста Бремен, Гамбург, Росток, Кіль), через вплив Атлантичного океану. Цей регіон поруч з Нідерландами і Данією схильний до сильних холодних вітрів і штормових хвиль, а також несподіваним снігам взимку. У головному мозку людини центри, що відповідають за мову і рух пальців рук, розташовані дуже близько. Розвиваючи дрібну моторику, ми активізуємо сусідні зони мозку, що відповідають за мову. Оскільки холод сковує артикуляційні і м'язові м'язи, мова більше страждає від холоду, ніж тіло. Тому фонетичні відмінності в діалектах дуже часто проявляються навіть у самих вживаних словах і фразах. На території Німеччини існує 67 варіацій вимови слова *was*: *was*, *mvos*, *vaas*, *woos*, *was*, *wes*, *vos*, *wus*, *waos*, *waos*, *waus*, *voas*, *voes*, *wois*, *vous*; *bas*, *bos*, *bas*, *bais*, *bous*; *bat*; *wat*, *wat*, *waot*, *wa*, *waz* та інші.

Північні діалекти – це жива мова почуттів і емоцій, на яку німці переходять, висловлюючи невдоволення чим-небудь. *Plattdeutsch* (нім. *platt* – зрозумілий, близький) або *Niederdeutsch* (нижньонімецький) близькі за звучанням голландському, використовуються для позначення середньо-західних і північних діалектів Німеччини. На півночі Німеччини звук *s* в кінці слова вимовляється як *t*: *dat* (*dat Book*) – *das* (*das Buch*), *wat* – *was*, *Water* – *Wasser*. *Beispiele: Dat beste iss ümmer, secht Jochn Brümmer, sick an de eegn Nääs to fatn und anner Lüh in Ruh to*

latn! – Das Beste ist immer, sagt Jochen Brümmer, sich an die eigene Nase zu fassen und andere Leute in Ruhe zu lassen! . [6]

Одним з цікавих діалектів Фленсбургу являється *Petuh* або *Petu* (*das Petu – Tantendeutsch, –dänisch* (мітчина німецька, данська), у якому з'єднуються елементи *Hochdeutsch, Niederdeutsch, Dänisch (Sydslesvigdansk) und Sønderjysk (Plattdänisch)*). *Petuh* має граматику і побудову речень з північно-німецького діалекту і данської мови. [5] На цьому діалекті в даний час розмовляє невелика кількість людей, але все ж зберігається багато виразів, наприклад: *Sünde* з різкою вимовою звука *s* і невиразним *d*: *Sssünne* – нім. *schade, bedauernswert*; *Aggewars* – нім. *Stress, Mühe, Umstand* та ін. [6] На думку лінгвістів назва *Petuh* походить від французького слова *Partout-Billet* (ності́йний білет). яким користувалися інтелігентні дами для подорожі на кораблях, манірно поводячись та розмовляючи на жвавому діалекті між собою за чашкою кави. Але ми вважаємо, що оскільки на цій території жили слов'янські племена, то ця назва може походити від слов'янського *петух*, що натякає як на особливості вимови, будови речень, так і на поведінку або навіть зовнішній вид цих дам.

Мови і діалекти Шлезвіга-Гольштейна відносно широко поширені на великій частині території Німеччини: *Hochdeutsch, Niederdeutsch, Dänisch samt Südjütisch, Nordfriesisch* або *Romanes*. Велика частина населення Шлезвіг–Гольштейну розуміє, поряд з літературною німецькою, одну з мов і діалектів, поширених в Північній Німеччині.

Список використаних джерел:

1. Домашнев А. И. Особенности диалектно-литературного взаимодействия в национальных вариантах немецкого языка / А. И. Домашнев, Л. Т. Копчук // Лексика и лексикография. – М. : 2000. – С. 23–40.
2. Филичева Н. И. Диалектология современного немецкого языка. – М. : Высшая школа, 1983. – С. 67–85.
4. Duden. [Elektronische Ressource]. – Режим доступа : <http://www.duden.de/> (дата звернення: 14.10.2018).

5. Was ist Niederdeutsch? [Elektronische Ressource]. – Режим доступу : https://www.unimuenster.de/Germanistik/cfn/Plattinfos/WasistNiederdeutsch/Was_ist_Niederdeutsch.html (14.02.2019).

6. Das plattdeutsche Wörterbuch. Dat Wöörbook. [Elektronische Ressource]. – Режим доступу : https://www.ndr.de/kultur/norddeutsche_sprache/plattdeutsch/woerterbuch101_abc-D.html (14.02.2019).

7. Sensagent – [Elektronische Ressource]. – Режим доступу : <http://dictionary.sensagent.com/PETUH/de-de/> (14.02.2019).

Valeriia Halezhenko,

student, Sumy State University

Olena Nazarenko,

lecturer, Department of Germanic Philology,

Sumy State University

PECULARITIES OF SLANGY LEXICO-SEMANTIC UNITS IN YOUNG ADULT LITERATURE (BASED ON THE NOVELS OF E. LOCKHART)

The research actuality concerns the problem of acceptability of a youth slang lexico-semantic unit through the prism of not a native speaker's/English as a foreign language (EFL) student's knowledge and acquisition of a foreign language. The aim of the investigation lies in distinguishing the role and place of American slang in every day speech and vocabulary enriching. The purpose includes revealing the peculiarities of lexico-semantic units, referring to young adult literature. The sources of the research are the novels of an American author Emily Lockhart who heads the sales charts in the USA as well as in European countries.

Slang is known to be evolved in various social groups and, as a result, it is implemented in different spheres, the number of which comprises, for instance, military,